

Humanitaaria õppekavagrupi doktoriõppe hindamisotsus Tallinna Ülikool

13/03/2018

**Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri
kõrghariduse hindamisnõukogu otsustas kinnitada
hindamiskomisjoni aruande ja viia järgmine Tallinna Ülikooli
humanitaaria õppekavagrupi doktoriõppe
kvaliteedihindamine läbi seitsme aasta pärast**

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktidest 3.7.3 ja 3.7.1 tuleneva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine" punktist 40.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tallinna Ülikool kooskõlastas EKKAg õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 22.11.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 31.08.2017 korraldusega Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli humanitaaria, keelte ja kultuuride ning usuteaduse õppekavagruppide doktoriõppe kvaliteedihindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Martin Halliwell	komisjoni esimees, professor, University of Leicester (Suurbritannia)
Kristian Bankov	professor, New Bulgarian University (Bulgaaria)
Anne Boddington	professor, Kingston University (Suurbritannia)
Barbara Burns	Assoc. Professor, University of Glasgow (Suurbritannia)
Julia Dahlberg	doktorant, University of Helsinki (Soome)
Anca Greere	professor, Babeş-Bolyai University of Cluj-Napoca, Romania and Assistant Director, Quality Assurance Agency for Higher Education (Suurbritannia)
Hans-Günter Heimbrock	emeritprofessor, Goethe-University Frankfurt (Saksamaa)
Gerrit Immink	emeritprofessor, Protestant Theological University Groningen (Holland)

Jaakko Leino	professor, University of Helsinki (Soome)
Henrik Meinander	professor, University of Helsinki (Soome)
Irina Moore	Senior Lecturer, University of Wolverhampton (Suurbritannia)

3. Tallinna Ülikool esitas humanitaaria õppekavagrupis hindamisele järgmise doktoriõppekava:

Ajalugu

4. Tallinna Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 28.08.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 11.09.2017.
5. Hindamiskülastus Tallinna Ülikoolis toimus 30.11.-1.12.2017.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 15.01.2018, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 16.01.2018 ja millele Tallinna Ülikool esitas vastuse 30.01.2018.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 11.02.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 6.03.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 13.03.2018 istungil 9 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tallinna Ülikooli humanitaaria õppekavagrupi doktoriõpet puudutavad tugevused, soovitusel ning parendusvaldkonnad.

Komisjon tõi humanitaaria, keelte ja kultuuride ja usuteaduse õppekavagruppide osas nii Tartu kui Tallinna Ülikooli puhul välja järgmised läbivad tugevused, parendusvaldkonnad ja soovitusel:

Tugevused

- 1) Doktoriõppekavad on kõrge kvaliteediga. Mõlemad ülikoolid teadvustavad humanitaarteaduste olulist rolli nii Eesti kõrgharidussüsteemis kui riiklikul tasandil.
- 2) Tartu ja Tallinna ülikoolide õppejõud toetavad pühendunult doktorantide intellektuaalset arengut ja julgustavad neid osalema akadeemilistes kogukondades. Mõlemad ülikoolid peavad oluliseks oma doktoriõppekavade rahvusvahelist mõõdet ning soodustavad oma doktorantide osavõttu väliskonverentsidest ja pikemaajalistest õppelähetustest.
- 3) Ülikoolid valmistavad ette selge väljenduslaadiga ja eneserefleksioonivõimelisi lõpetajaid, kes on õpingute lõppedes omandanud kõik doktoritasemele kohased teadmised ja oskused. Saadud kraad võimaldab lõpetajatel teha nii akadeemilist karjääri kui asuda tööle erinevates ametites kultuuri- haridus- ja poliitikavaldkonnas.
- 4) Mõlemal ülikoolil on oma iseloomulikud tugevused, mille tõttu neid tuntakse ja tunnustatakse. Näiteks on muljetavaldav Tartu Ülikooli keelte ja kultuuride õppekavade laiapõhjalisus, samas kui Tallinna Ülikooli Kultuuride uuringute õppekava spetsialiseerumised võimaldavad uudsel moel käivitada loomingulist dialoogi erinevate humanitaarerialade vahel.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Doktoranditoetused jäävad praegu allapoole toimetulekupiiri. Seetõttu peavad paljud doktorandid töötama märkimisväärselt suure koormusega, et ära elada. Soovitatav on kaaluda doktoranditoetuste tõstmist riiklikul tasandil, et doktorandid saaksid ilma lisatööd tegemata oma õpingutele pühenduda.
- 2) Doktorandiõppe kohtade planeerimisel on soovitatav arvestada ülikooli kasutuses olevate ressurssidega, sh võimalusega luua doktorantidele nooremteaduri ametikohti ja kaasata neid teadusprojektidesse.
- 3) Mõlemal ülikoolil on soovitatav läheneda andmete kogumisele senisest süstemaatilisemalt, et toetada õpingute edukat läbimist, õppekavaarendust ning edendada ülikoolides mitmekesisust ja võrdset kohtlemist.

Tallinna Ülikooli humanitaaria ning keelte ja kultuuride õppekavagrupi üldised tugevused, parendusvaldkonnad ning soovitused

Tugevused

- 1) Õppekavade tugev interdistsiplinaarsus stimuleerib värskeid ideid ja innovaatiliste meetodite kasutamist doktorantide teadustöös.
- 2) Õppekavad suhestuvad hästi Tallinna linnakeskkonna ja kultuuriga.
- 3) Doktorantidel on vabadus kujundada oma õpinguid paindlikult vastavuses oma akadeemiliste vajaduste ja intellektuaalsete huvidega.
- 4) Rahvusvaheline koostöö soodustab mobiilsust ning toetab doktorantide professionaalset ja akadeemilist arengut.
- 5) Juhendajate ja doktorantide vahel valitseb tugev kollegiaalsus. Juhendajad on pühendunud ning doktorantidele hästi kättesaadavad.
- 6) Õppejõud tuvastavad ja teadvustavad ühiskonna vajadusi ning kavandavad nendest lähtuvaid uuringuid.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Vajalik on tagada doktorantide arvu ja kvaliteedi kestlikkus, hoides mh alal tugevaid sidemeid töömaailmaga ja kasutades ära tööandjate panust.
- 2) Doktorandiõpingud alustanud õppejõudude töökoormust tuleb planeerida nii, et neil oleks võimalik oma õpingud mõistliku aja jooksul lõpetada.
- 3) Soovitatav on kaaluda strateegilist koostööd kõrgkooliväliste partneritega Eestis ja välismaal, et edendada rakendusuringuid.
- 4) Olemasoleva doktoranditoetuse taseme juures on soovitatav leida võimalusi selle tõstmiseks, selmet luua juurde doktorandikohti.
- 5) Soovitatav on töötada doktorantide jaoks välja sissejuhatav kursus, mis annaks neile ülevaate doktorandiõppe praktilistest aspektidest.
- 6) Kõigile doktorantidele on vaja tagada sobivad töötingimused, sealhulgas ruumid sotsialiseerumiseks ja mõttevahetuseks ning vajalikud tehnilised vahendid.
- 7) Doktorantidele tuleks anda selgem ülevaade doktorandiõpingute käigus omandatavatest oskustest ning võimalikest rollidest, mida nad pärast lõpetamist Eesti ühiskonnas võivad täitma hakata.

- 8) Doktorantide võrdse kohtlemise huvides tuleb määratleda selged reeglid juhendamise korralduse osas (sh juhendamiskoosolekute toimumise sagedus, tagasisidestamine). Järjepidevalt on vajalik jälgida juhendajate töökoormust.
- 9) Juhendajatele on soovitatav pakkuda juhendamisalast koolitust/täiendõpet, mille läbimine on kohustuslik. Välja tuleks selgitada, kuidas toetada juhendajate professionaalset arengut, ning tagada selleks vajalikud vahendid ja võimalused.
- 10) Kõrvaldada tuleks takistused doktorantide kaasjuhendamisele õppekavade ja instituutide üleselt, et stimuleerida ja soodustada interdistsiplinaarsust.
- 11) Soovitatav on panna paika reeglid, mis välistavad ülemäära suure juhendatavate arvu juhendaja kohta.
- 12) Vilistlaste võrgustikku võiks kasutada ära doktorantide nõustamisel ülikooliväliste karjäärivõimaluste osas.
- 13) Doktorantide atesteerimiskomisjoni on kindlasti vaja kaasata ka välisliikmeid. Parandada tuleks ka doktorantidele tagasiside andmise mehhanisme.
- 14) Soovitatav on arendada välja mehhanismid heade praktikate jagamiseks erinevate erialade vahel.
- 15) Tuvastada ja maandada tuleb riskid, mis on seotud sellega, kui erialal on ainult üks juhendaja, kelle lahkumisel ülikoolist jääksid doktorandid ilma vajaliku juhendamiskompetentsita.
- 16) Vajalik on täpsustada eeskirju, mis käsitlevad doktoriõpingutele registreerimist, osakoormusega õpinguid, õpingute peatamist mõjuval põhjusel (nt rasedus- ja sünnituspuhkus või haiguspuhkus) ning juhendamisega seotud ootusi õppejõududele ja doktorantidele.
- 17) Hindamiskomisjonis tekitab muret ühtse arusaama puudumine teaduseetikast ning selle võimalikud negatiivsed mõjud teadustööle. Ülikoolis on soovitatav kehtestada mehhanismid, mis tagavad nõudliku ja süsteemse lähenemisviisi eetilistele kaalutlustele ja probleemidele teadustöös, sealhulgas asutada komisjon eetikaküsimuste arutamiseks.

Humanitaaria õppekavagrupi (ajaloo õppekava) tugevused, parendusvaldkonnad ja soovitused

Tugevused

- 1) Õppekava on tugevalt interdistsiplinaarne ja keskendub uutele metodoloogilistele ja teoreetilistele lähenemisviisidele.
- 2) Õppejõud ja juhendajad on motiveeritud arvestama paindlikult doktorantide individuaalsete vajadustega. Doktorandid on väga rahul õppekaval valitseva akadeemilise vabadusega.
- 3) Intellektuaalne kliima instituudis on avatud, loominguline ja mitte ülearu hierarhiline. Õppejõud teevad tugevat meeskonnatööd ja toetavad üksteist.
- 4) Õppekava pakub tervet ainete komplekti ka inglise keeles, mis on ilmselgeks eeliseks välistudengite värbamisel.
- 5) Õppehoone paikneb ideaalses asukohas Tallinna südalinnas erinevate muuseumide ja teiste asutuste läheduses. See pakub mitmeid võimalusi koostööks välispartneritega.
- 6) Õppejõud on arendanud välja uusi innovaatilisi õpetamisformaate, nagu näiteks kirjutamistöod.
- 7) Õppekava fookuses olevad Baltimaade uuringud on tiptasemel.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Soovitatav on arendada välja meetodid, kuidas koguda doktorantidelt ja õppejõududelt süstemaatiliselt regulaarset anonüümset kirjalikku tagasisidet.

- 2) Kuna doktorantidel puuduvad individuaalsed ja ka ühised tööruumid ülikoolis, tuleb leida muid võimalusi, kuidas tagada doktorantide omavaheline kommunikatsioon ja parem keskendumine doktoritööle muude kohustuste kõrval.
  - 3) Välja tuleb töötada plaan, kuidas tagada doktorantide juhendamine ka olukorras, kus osad õppejõud teadusprojektide lõppemise tõttu ülikoolist lahkuvad.
  - 4) Kuna teaduspublikatsioonide nõudest tulenevad piirangud ei võimalda kõiki doktorante teadusprojektide palgale võtta, võiks õppekaval kaaluda alternatiivseid võimalusi, kuidas õpetada doktorantidele erinevaid teadustöös vajalikke oskusi nagu nt projektijuhtimine ja planeerimine. Samuti oleks soovitatav kaasata doktorante nendesse projektidesse välisliikmetena, et nad saaksid vähemalt osaleda koosolekutel ja/või panustada ühispublikatsioonidesse.
  - 5) Soovitatav on kaaluda erinevaid võimalusi anda doktorantidele nende edasijõudmise kohta senisest individuaalsemat tagasisidet ja seada erinevatele ülesannetele selged tähtajad.
  - 6) Ainekursustel, mida pakutakse korraga kõigi õppetasete üliõpilastele, on doktorantidele vaja esitada intellektuaalset pingutust nõudvaid väljakutseid.
  - 7) Soovitatav on jätkata koostumisi juhendajate vahel kindla ajagraafiku alusel, et viia läbi regulaarseid arutelusid juhendamist ja doktoriõppe muid aspekte puudutavate teemade üle.
  - 8) Õppekaval on oluline asetada senisest enam rõhku professionaalsete oskuste arendamisele ning suurendada doktorantide teadlikkust oma teadustöö praktilistest mõjudest.
  - 9) Vilistlaste võrgustiku liikmed võiksid doktorantidele karjäärinõu anda. Samuti saaks vilistlasi kasutada kaasjuhendajatena ja külalislektoritena õppetöös.
- 10.** Dokumendi „Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine“ p 40 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande kolme kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning:

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tallinna Ülikooli humanitaaria õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast.

Otsus võeti vastu 9 poolthäälega. Vastu 0.

- 12.** Nõukogu teeb Tallinna Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 13.03.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
- 13.** Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud

seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

Eve Eisenschmidt
Nõukogu esimees

Hillar Bauman
Nõukogu sekretär